Kmetijſke in rokodélſke novize.

Na ſvetlobo dane od z. k. kmetijſke drushbe.

№ 30. *V ſrédo 24. Maliſérpana.* **1844.**

☞ Te novize pridejo vſako ſrédo na dvéh zhetertnih liſtih v Ljubljani na ſvetlo. Plazhujejo ſe v piſarnizi z. k. kmetijſke drushbe v hiſhi 195 v Šalendrovih ulizah bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiſte, ki jih ne dobivajo po póſhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemijejo ſe pa pri natiſkovavzu na Bregu Nr. 190. Po poſhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vſih z. k. poſhtah ſe snajo dobiti.

Kerſt per Šavizi.

(Na dalje.)

Mosh in oblákov vôjſko je obójno
Konzhála tèmna nózh, kar ſvètla sárja
Slatí s rumên'mi shárki glávo trójno
Šneshníkov kránjſkih ſiv'ga poglavárja;
Bohinjſko jésero ſtojí pokójno,
Šledú ni vèzh vunájn'ga vihárja;
Al ſômov vôjſka pod vodo ne míne,
In drúgih róparjov v dnu globozhíne.

Al jésero, ki na njega pokrájni
Štojíſh, ni, *Zhertomír!* podóba tvôja? —
To nózh je jénjal vôjſke ſhúm vunájni,
Potíhnil ti vihár ni v pèrſih bôja;
Le húјſhi ſe je sbudil zhèrv nekdájni,
Ak pràv uzhí me v révah ſkuſhnja môja,
Bolj gríse, bòlj po nôvi kèrvi vpije,
Poshréſhniſhi obúpa ſo Harpíje.

Na tlèh leshé Šlovonſtva ſtèbri ſtári,
V domázhih ſhêgah vtèrjene poſtáve.
V deshéli párſki *Téſel* *) goſpodári,
Jezhé pod tèshkim jármam ſíni Šláve,
Le ptújzam ſrézhe ſvít ſe v Kránji shári,
Oſhábno nóſ'jo ti po kônzi gláve.
Al, de te jènja tá ſkeléti rána,
Ne bóſh poſnél Katóna Utikána!

Ne blà bi prizhujózhe úre téshe
Prenêſla v pôsnih létih gláva ſíva;
V mladoſti vùnder tèrdniſhi ſo mréshe,
Ki v njih dershí naſ úpa mózh goljſíva.
Kar, *Zhertomír!* te na shivlênje véshe,
Šе mi is tvôjih préjſhnjih dní odkríva,
Ki te vodíla ní le ſtára véra
Tjè na oſrédik Bléſkiga jeséra.

Tjè na otòk s valóvami obdáni,
V donáſhnih dnévih bóshjo pót Maríje;
V dnu sad ſtojé ſneshníkov velikáni,
Poljá, ki ſpred ſe ſpróſti lepotíje,
Ti káshe Bléſki grad na lévi ſtráni,
Na déſni grízhik ſe sa grízham ſkríje.
Deshéla kránjſka níma lépſh'ga krája,
Ko je s okólſhnjo tá, podóba rája.

Tam v zháſih *Zhertomíra* na otóki
Podóba Bóginje je ſtála Shíve,
Ki ſo srozhêni ji mladénzhov ſtóki,
Ki ſo ji, vé devíze ljubesníve!
Srozhêni váſhi ſméhi, váſhi jóki,
Orôshja, ki ſo nam nepremaglíve. —
Tam Bóg'nje vêsho Štaroſlàv in lépa
Njegóva hzhí odpéra in saklépa.

Hzhi *Bogomíla*, lépa ko devíza,
Šlovézha Hero blà je tam v Abídi,
Nedólshnoſt vnéma ji ozhí in líza,
Lepôte ſvôje ſáma le ne vidi,
Perlísnjena mladénzhov govoríza
Je ne napíhne, ji ſerzá ne ſpridi.
Špolníla kómej je ſheſtnájſto léto;
Šerzé mladó ni sa nobên'ga vnéto.

Darí oprávit Bóg'nji po navádi
Pernêſe *Zhertomíra* làhka ládja,
Od tega, kar raſe per njega grádi,
Od zhéde, shíta in novíne ſádja,
Ko blísha s njími ſe devízi mládi,
Sadéne ga, ko ſe je nar manj nádja,
Is njé ozhí v ſerzé ljubésni ſtréla,
Plamén neogaſlív je v njêmu vnéla.

(Dalje ſledí.)

*) *Parſki Teſel. Teſel* (Tassilo), parſki vájvoda, je Valjhuna, ki ſo ga bli Šlovénzi v pervih létih vajvodſtva is deshele ſpodili, s trémi trumami vojſhákov nasáj perpêljal, in jim ga je sopet vſílil. Poglej Valvasorja na meſti rezhením.

Bolesen v gobzu in na parklih.

(Konez.)

Bolesen v gobzu in na parklih je vezhidel takó lahka bolesen, de v 5. 7. ali k vezhimu v 14. dnéh mine, zhe ſe le shivini ſtreshe, kakor gré. Le tó

je pri ti bolesni nar flabeji, de shivina neke dni sa nobeno rábo ni; krave pridejo ob mleko ali je pa faj vodeno in vifhnjevo; pitani voli is-hujfhajo; vpreshni pa nifo sa rábo; teléta oflabijo i. t. d. Vfe to od tod pride, kér shivina med bolesnijo nizh ali pa prav malo samore jefti, rasun tega pa fhe velike bolezhine terpí.

Vzhafi je pa bolesen v gobzu in na parklih veliko hujfhi in tudi vezh tednov terpí; to fe pa takrat priméri, kader fe v gobzu ali okoli parklov mehurzi in bule prederejo, ktére, namefti de bi fe iszhiftile in sazelile, gnojnofokravzhne (geschwürig) poftanejo.

Nar hujfhi je pa in vezhidel fmertna bolesen, zhe fe le po jesiku pofamesni zherni mehurji fpufté, kteri fo snamnje, de je vranzhni zherni prifad (Milzbrand) pritifnil, ki shivino doftikrat v 12. ali 24. urah umorí.

Kdor hozhe tedaj bolesen v gobzu in na parklih osdraviti, mora pred vfim na tó pasiti, kakfhne forte de je? Ali je namrezh le navadna lahka bolesen (gutartiges Maul- und Klauenweh) — ali pa huda (bösartiges M. u. K.) — ali pa zelo zherni jesizhni prifad (Zungenbrand)?

Kakó fe da navadna bolesen v gobzu in na parklih osdraviti? Tukaj vam moram, ljubi moji kmetje, pred vfim priporozhiti, nikoli mozhnih rezhí, kakor: zhefna, pôpra, imberka, luga i. t. d. sa sdravilo bolniga gobza vseti. To je filno fhkodljivo in neumno ravnanje, sakaj ta bolesen je prifadne nature, gobez je pofébno v sazhetku bolesni vrozh, rudezh, poln bolezhin, ktére po takih sdravilih fhe hujfhi poftanejo. Pa ni sadofti, de mojftri Şkase pri ti bolesni imenovane sdravila narbolj fhpogajo, ampak fhe zlo sapovedó, s njimi gobez bolne shivine do krivaviga dergniti. „Pa fim vunder she veliko shivine s pôpram in jesiham osdravil,“ — flifhim fèm ter tjè bahati fe. De bi vaf vrag vsel vfé, ki revno shivino s takó hudimi rezhmi muzhite: umoriti jo nifte mogli, kér je njena dobra natura, bolesen in vaf s vafho vrazhiteljfko brosgo vred, premagala, tóde podaljfhali fte ji bolesen, de je neke dni dalje terpela!

Po dolgi fkufhnji v ti bolesni vterjene sdravila fo te le: Imejte bolne shivinzheta v zhednih, pa ne prevezh fopárnih hlevih; naftiljajte jim vfaki dan s fuho ftélo, de v gnojnizi ne ftojijo; zhe vreme pripufti, isshenite na parklih bolno shivino na blishni vert, de na mehkim ftojí. Dajte ji le mehke klaje, to je take, ktere ji ni treba veliko svezhiti, poftavim: foka s moko, otróbi, kruham, prefhami, ali pa poparjene selenjave, pomij i. t. d. Slo fhkodljiva ji je terda klaja, kakor fenó, flama, detela, ktera shivinzhetu bolni gobez obóde. Dajte ji dobre zhifte vode, kolikor jo poshelí, denite kako peft folí va-njo: to hladí bolan gobez.

Ako fi vfe to ftoril, bofh vidil, de ti bo bolna shivina kmalo osdravela, zhe bofh fhe to le sa bolni gobez napravil: Vsemi polovizo vode, polovizo pa jefiha, in permefhaj eno peft moke, ali pa, kar je fhe boljfhi, kako shlizo medú. S tem smefam pomôzhi fhterikrat na dan bolni gobez, kar fe pa takó ftorí, de ga shivinzhetu v gobez s kako brisglo (Spritze) fpravifh, ali pa povij kaki klinz na konzu s mehko zunjo ali s morfko gobo (Badeschwamm), ter jo namôzhi v imenovani kiflomedeni vodi in potipljej s njim vfe bolne dela gobza; s njim pa nikoli mozhno dergniti ne fmefh, sakaj to bi bilo prav fhkodljivo. Namefti jefiha snafh tudi folí vseti. — Zhe je gobez poln predertih mehurjev, in zhe shivinzhe savolj tega pofébno veliko bolezhin terpí, pomashi jih nekterikrat zhes dan, s dobrim lafhkim óljem ali pa s masilam, ki ga napravifh is froviga mafla in medú, ali pa is belaka in fladke fmetene. Zhe fe mehurji pa po tém kmalo is gobza ne fpravijo, pomôzhi jih s masilam, ki fe naredi, zhe fe pol lota galuna na 6 shliz fladke fmetene vsame.

Prifadna bolesen na parklih fe pa takó le osdravljuje: Ovij v mersli vodi namozhene zunje rahlo okoli parklov, in glej de bodo vfefkosi mokre oftale, kér jih prifadna vrozhina kmalo pofufhí. Şhe bolji je pa parkle, kakor daljezh vrozhina in otok fesheta, s ilovzo namasati, ktéra je v jefihu namozhena bila. Zhe fo pa bolezhine v parklih prav velike, fe je she vezhkrat rasun imenovanih sdravil, tudi terpentinovo ólje dobro fkasalo, s kterim pa ne fmefh okoli parklov masati, ampak od binzeljna (Fessel) naprej po nogi; to masilo vezhkrat ozhitno pomaga, kér bolezhine is parklov potégne.

Şe je pa bolezhina v parklih pomanjfhala, in zhe fo fe she kaki mehurji okoli parklov prederli, jenjaj s merslo vodo parkle polivati in s masilam mersle ilovze okladati; temuzh fkuhaj laneniga femena in fenéniga drobú na vôdi, pomakaj v nji rute, ter jih okladaj okoli parklov vezhkrat zhes dan.

S temi pomozhki bofh samogel vezhidel fam fvoje bolne shivinzheta osdraviti; zhe bi fe ti pa jela bolesen hujfhi prikasovati, poífhi fi umetniga sdravitelja, ako bi ravno mogel daljezh po njega iti; sakaj, pofébno pri hudi bolesni na parklih potrebujefh njegoviga fveta in njegove roke, ktéra mora vezhkrat bule predreti, bolne parkle fèm ter tje preresati i. t. d.

K temu fhe to le priftavim: Odlozhi kolikor morefh bolno shivinzhe od sdraviga, sakaj te bolesni fo kushne. Glej tedaj in varvaj, de druge shivinzheta ne lishejo bolne fline, de fi parklov s

ſokrovizo ne oſkrunijo, i. t. d. Vezhkrat ſo she teleta pri vimenu od materniga mléka bolesen v gobzu nalesle in ſhe zlo ljudje ſo marſikrat enako bolesen v uſtih dobili, ki ſo ravno namolseno mléko bolnih krav pili. Dr. Bleiweis.

Odgovor na praſhanje:

kakoſhna je bila répa o polni luni ſejána?

V 26. liſtu naſhih Noviz ſim med drugim povédal, de ſim tudi jes vezh lét po navadni ſhegi répo o mlaji ſejál, in répa je bila po rasni létni marſikrat mehka in ſladka, doſtikrat pa tudi terda in grenjka. Gotova reſniza pa je, de, kolikor lét ſim répo po navadi ko drugi o mlaji ſejal, ſim jo tudi, kakor ti, vezhkrat le zlo malo pridelal.

Kér ſim pa she pred vezh letmi sazhel, répo o polni luni ſejáti, o mlaji pa pleti in okopováti, mi je ſhe nikoli ni sa ſvoje potrebe primanjkovalo, in répa, o polni luni ſejána, je bila ravno takó marſikrat mehka in ſladka, marſikrat pa tudi terda in grenjka, kakor tiſta, ki ſo jo o mlaji ſejáli.

De je pa répa vzhaſi mehka in ſladka, vzhaſi pa terda in grenjka: to po mojih miſlih in ſtorjenih ſkuſhnjah, ni na kmetovanju, pa tudi ne na polni ali mladi luni leshezhe, ampak na vremenu, kakorſhniga nam Bog da! Sakaj jes ſim répo, kakor ſim povedal, o mlaji in polni luni, obedvoje vezh lét, ſejál, in jo, kakor gré, obdeloval; tóde, zhe je ſuſha po okopovánju naſtopila, in nekaj zhaſa terpela, je répa obledéla, soréti sazhela in je terda in grenjka bila, ako je o polni luni ſejána bila, ali pa o mlaji. Zhe je pa vreme po volji bilo, je takó naglo in lepó raſtla, ſe koſhatila in debelila, de je répna njiva she od daljezh diſhala, in répa je bila mehka in ſladka, naj bode o polni luni ali o mlaji ſejána.

K temu ſhe le tó priſtavim: de sgodna, she pred ſ. Aleſham, o polni luni ſejána répa, ravno takó, kakor sgôdna ſétev mnogoterih drugih plemenov, bolj obrodí, kakor pôsne ſétve. Ako ravno ſe mi je pri moji vezhletni kmetii she vezhkrat prigodilo, de bi bil répo lahko poprej ſejál, to je, o mlaji, okoli ſ. Jakoba, ſim vender nalaſh s répno ſétvo do polne lune o Porziunkuli zhakal, in gotova reſniza je, de ſim vſelej vezh répe pridelal, kakor moji ſoſedje, ki ſo jo hiteli o mlaji ſejáti.

Ta odgovor ſklenem s temi sheljami, de bi umetni kmetovavzi ſvoje, v ti rezhi (Rubenfrage) po mojimu dobrovoljnimu ſvetu ſtorjene ſkuſhnje, ob ſvojim zhaſu v tih Novizah prijasno osnanili, in reſnizhno povedali: ako ſo moje beſéde reſnizhne ali ne? K—i.

Važne resnice,

ktere naj naši kmetiški gospodarji premislijo in večkrat od njih govoré.

Kmetovavci vsake soseske, v ktero slabe poti peljejo, bodo od dneva do dneva svôje premoženje se manjšati čutili, kér jim vsaka reč drajši pride, ktero iz druzih krajev potrebujejo, kér jo le težko perpeljejo; če pa kaj kam drugam predajo, pa tudi iz ravno tega vzroka morajo vsako reč boljši kup dati. Razun tega pa še vôzno živino, kola in živinsko opravo veliko pred, kakor je treba, končajo, in per vsaki vožnji veliko časa potratijo, ki bi ga scer bolji môgli oberniti. Slabe poti in pokvarjene ceste so znamnje nečimarnosti cele soseske.

Kako velikokrat kmetiškim gospodarjem ôginj vse njih premoženje in clo življenje njih dragih požre, in kako malo storé, de bi take nesreče od sebe odvernili! Kaj mar svôje domačine in sosede z ôgnjem in z lučjo varniši ravnati učé? Kaj neki svôje hiše terdnejši in pred ôgnjem varniši delajo? Kaj imajo mar kaj pametne skerbí, kako bi, če bi se en kônc vasi vnel, preden bi cela gorela, ôginj ročno vkrotili in pogasili? Ali so povsod z vodo in potrebnim orodjem preskerbljeni?

Hiše osegurati ali zavarvati je res prav dôbro, in vsakimu kmetovavcu je svetvati, v družbo s. Florjana raji danes ko jutro stopiti; pa to še ni dôsti, če se scer vse drugo v nemar pusti!

Koliko dobička bi mogli kmetje imeti, ko bi hotli ſpoznati, de je boljši svôjo živino v hlevi rediti in skerbno opravljati, kakor jo pa črednika prepustiti, in takó toliko gnoja zgubiti, kteriga njih njive zlo potrebujojo; ko bi pač bolj za letinsko in zimsko klajo skerbeli, svôjo živino z delam tako strašno ne pretegvali, in jo per kupčii bolj skerbno zberali! Obilniši perdelki in povikšani dohodki v dnarjih so plačila za kmetiške gospodarje, kteri si réjo in oskerbljenje domače živine k sercu vzamejo.

Dôstikrat se dobí per naših pridnih in skerbnih kmetiških gospodarjih prazna misel, kako bi vse, kar za dom potrebujejo, doma zredili, brez de premislijo, ali bi ne dobili tega boljšiga in bolj po ceni kupiti, in ali bi ne môgli z manjim trudam in z manji troški drugih rečí perdelati, ktere bi pa vender dražji zamogli prodati. Naj vender vsaki kmetiški in hišni gospodar vselej na tanjko prevdari, koliko je vsako njegovih del za njega vredno, in koliko si z tem perdobiti móre.

Lahko, prav lahko se je pa per temu zmotiti. Zatorej nikoli ne smejo z enim računam (rajtingo) zadovoljni biti, ampak večkrat morajo to storiti, tudi z drugimi se čes to posvetovati, kér štiri oči več vidijo, kakor dva.

Klaja in klaja in zmirej le klaja je sosebna potreba, ktere nobeno dôbro vravnano gospodarstvo pogrešiti ne more. Kako slabo pa skerbe veči del naši kmetiški gospodarji za dosti in dobre klaje; in kako majhni so zatorej tudi večidel dohodki njihovih kmetij! Pusto polje da slabe perdelke, slabo rejena živina slabo dela, malo in slabiga gnoja naredi, in namest, de bi k dobičku perpomogla, le zgubo prinese.

Dôbro je šparati, in hvale vredno, pa ne brez razsojenja in pameti. Če bi iz namena, de bi šparal, strehe ne popravljal, tako dolgo, de bi dež in sneg celo pohištvo z vsim, kar je notri, vkončal; bi bilo to pač bolj zapravljivosti, kakor hranljivosti podobno. Ravno tako bi blo, če ne perpravim potrebne kerme svôji živini, ali pa, če ji manj kladem, kakor h ohranjenju svôje moči potrebuje; kér mi potlej malo prida pernese z delam in z gnojem, in zatorej bi môje njive tudi veliko manj rodile.

Šparati pa ni potrebno le dnarjev, ampak posebno časa, in tudi to nar bolji in k nar večimu pridu šparamo, če ga tako dôbro, kakor koli je mogoče, obračamo. Ko bi pač naše soseske celo leto si perzadevale, potrebne poti dôbre ohraniti, bi vesolni udje soseske si z tem veliko prida pridobili, marskaki groš bi imeli, ki ga zdaj pogrešajo, marskakiga bi perhranili, ki ga zdaj morajo izdati, in marskaka ura bi jim ostajala, v kteri morajo zdaj popravljati, kar so si na slabi poti poterli.

*

Strašna in silno žalostna prigodba.

V Cerknah (Kirchheim) veliki zakrajni vasi Toljminske komisije se je 2. dan tega mesca grozna nesreča zgodila. Novo vožno cesto delajo Cerklani po Cerklanski dolini, de bi veliko vasi sosesknih krajev Toljminske komisije po eni strani proti Toljminu, po drugi pa na Krajnsko do Idrije vožne pota imelo, kér v tistih krajih večidel še tovorijo in svoje pridelke v Gorico, druge potrebne rezhí pa, kakor vino i. t. d. iz Gorice le na konjskih tovorih znosijo.

Blizo Želina (takó se imenuje kraj, kjer se potok Cerknišica v Idrico izljiva), pol ure dalječ od Cerklanske vasi so Cerklani čez grapo potoka zidan, 8 sežnov visok most ravnali, in ravno 2. dan tega mesca so hotli obók (velb) na sredi mostá dokončati ali zabiti, ter se jim je poderl. Gosp. Jožef Kofov, grajšak v Ravnah in velki župan Cerklanske fare, ki je vseskozi, kakor dober oče za prid cele soseske skerbel, se je tudi pri naredbi potov, posébno pa tukaj pri zidanju noviga mostá nevtrudno obnašal. Imenovani dan po poldne prideta gosp. Jožef Kofov in njegov brat Alojzi, ki je v nemškimu Gradcu pravoslovja izučen, že eno leto pri starišah domá bil, ter stopita na verh mósta; z njima pa še osem drugih delavcov. In kader so jeli móst zabijati, so se podporni stebri poderli in vse zidanje je na kup padlo. Kolikor jih je na mostu stalo, so vsi strašno smert storili. Gosp. Jožefu, deveterih otrok očetu, je trebuh takó stisnilo, de so njegov drob in oserčje v srajci najdli, in glava mu je bila vsa sterta; njegovimu bratu je pa glavo odtergalo, de so jo v ruti (robcu) domú prinesli; druzih šest mož je bilo pa takó razmečkanih, de nobeniga ni bilo poznati. Cerklanski potok je bil od kervi mertvih rudeč pol ure podolgoma. 4. dan tega mesca so mertve pokopali, strašen jok in žalost je bila tisti dan v Cerknah! — Ktériga pač ne bo žalost obšlá, ki bo to grozno nesrečo bral! Osem merličov na enkrat! Žalost je bila takó velika, de niso mogli ta čas na razpad mostá misliti, ako jim je ravno toliko truda in potroškov v nič pripravil!

Shalostna povést.

Ne potrebuje ga snamnja v spomin, njegove dela so nar lepshi spominik sa dolge, dolge zhase.

27. dan Roshnizvéta se je sazhél per Shentjernejskih farmanih na Dolénskim s silno britkim shalovanjem, kér so s jutrajno sarjo prestrasheni svedili, de je njih preljubi duhovni pastir Martin Rak po prijetim sakramentu s. posledniga olja od mertuda (boshjiga shlaka) sadét, med 12. in 1. uro po nozhi nanaglama umerl, kteriga so poprejshni dan she veséliga in sdraviga vidili. Drugi dan popoldne pa so ga v krilo zherne semlje poloshili. 21 duhovnov ozhitno ginjenih je mertvo trupljo svôjiga visôko zhasteniga prijatla in duhovniga tovarsha k pokopalishu spremilo, in véliko shtevilo farmanov se je v solsah topilo, objokovaje sgubo svôjiga duhovniga ozhéta, in resnizhno velikiga dobrotnika. — — Ranjki gospod sajmoshter je bil v Moravzhah 7. Listopáda 1780 rôjen, in 31. Vélkiserpana 1808 duhovniga posvezhèn. Duhovno slushbo je nar poprej per Shenklavshu v Ljubljani svesto opravljal, in tukaj v neposabljivim spominu ostál. V letu 1819 so ga sajmoshtra v Shentjerneju isvolili. Sa prid svôje duhovne zhéde je bil vsesskosi ves vnét; njegove skerbí in trud so pa tudi prav veséli sad per nji obrodile; on je bil nevtruden duhovni pastir, posébno gorèzh uzhenik mladósti, in v serzhnim podpiranju vbogih in bolnikov mu ga ni kmalo para bilo; — od tod pride neisrezheno shalovanje njegovih sapushenih ovzhiz, ki ga ne bodo nikolj posabile.

Urno kaj je noviga?

(Kofé bomo prihodnizh bolj kup pili), zakaj presvitli Zesar so pervolili, daz od 21 goldinarjev na 12 goldinarjev in pol pri zentu pomanjshati. Ta Zesarski sklep bo pa kontrabántarjem prav slo v prek shel, kér bodo ljudje v shtazunah ravno pó tem kupu kofé dobili, kakor ga ti golusi prodajajo.

(Vse s-hrambe v Reduti in v Virantovi hishi) so she sa obertnisko rasstavo lepó pripravljene. Urno, urno s blagam vkupej, de ne bo na sadnje prevelika sadrega!

(Leséni tlak v Ljubljani), od ktériga smo v 14. listu nashih Noviz govorili, so jeli 16. dan tega mesza ravno pred gosp. Smoletovo hisho na velki zesti proti Krajnju delati. 200 seshnov bo dolg. Prav radovédni smo, kakó se bo obnashal! —

(Na Dunaju) so 11. dan tega mesza nekiga roparja in ubijavza obesili. Vezh ko 30,000 ljudi se je skupej sbralo. Kako malo pa malopridnim ljudem she zlo kervava sodba k serzu gre, se je sopet pri ti priliki pokasalo, kér je bilo na morishu veliko rut, tabazhnih shkatel in môshen gledavzam is varshetov pokradenih.

Smes.

(Kakó se da seleno sozhivje zhes simo takó ohraniti, kakor, de bi bilo she le sedaj dosorélo). Napolni okrogle, kositarne (plehaste) piskre s selenim sozhivjem, postavim s toliko graham, sishólam i. t. d. de pri verhu sa perst prostora ostane; salij jih potem s zhisto vodó, ravno po ti méri, in savári (sazini) pokrov piskra takó de je ne bo nobene luknize nikjer. Ki si eniga ali vezh piskrov takó napolnil, postavi jih v kotel, ter jih pusti v vreli vodi skos poldrugo ali dve uri prav dobro vreti. — To storivshi spravi jih v klét (kelder) ali kam drugam, dokler po simi shelje dobish, frishno sozhivje obedvati. To ravnanje smo brali v némshkih rokodélskih novizah, sami pa ga she nismo poskusili; ne krishajte nas tedaj, zhe se vam takó morebiti ne bo vedlo, kakor smo vam povedali!

Shitni kup.	V Ljubljani 20. Maliserpana.		V Krajnju 15. Maliserpana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pshenize domazhe	—	—	1	28
1 „ „ banashke	1	22	1	22
1 „ Turshize . . .	—	58	1	3
1 „ Sorshize . . .	—	—	1	3
1 „ Rèshi	—	55	1	—
1 „ Jezhmena . . .	—	—	—	54
1 „ Prosa	—	—	—	57
1 „ Ajde	1	—	1	12
1 „ Ovsa	—	36	—	40

V Ljubljani. Natisnil in saloshil Joshef Blasnik.